

УКРАЇНСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ФОНД

СТРАТЕГІЯ ФАНДРЕЙЗИНГУ Українського культурного фонду

Стратегія залучення додаткових коштів
Українським культурним фондом

Зміст

Вступ	2
Український культурний фонд	2
Мета	2
Місія	2
Базис	2
Реалізація стратегії фандрейзингу	3
Основні джерела залучення додаткового фінансування	4
Стратегічні цілі здійснення ефективної фандрейзингової діяльності	5
Завдання для реалізації Стратегії	6
Інструменти реалізації Стратегії	6
Очікувані результати реалізації Стратегії	7
Процедура затвердження Стратегії та прийняття змін	7

Вступ

Ця Стратегія залучення додаткових (позабюджетних) коштів розроблена для підвищення інституційної потужності Українського культурного фонду та доповнює і деталізує в частині одного з напрямків діяльності Стратегії Українського культурного фонду на 2019-2021 рр., що була ухвалена на засіданні Наглядової ради Українського культурного фонду 04.02.2019 р., протокол № 22 від 04.02.2019 р., (далі – Стратегія УКФ 2019–2021).

Український культурний фонд

далі УКФ або Фонд – державна установа, яка створена з метою сприяння розвитку національної культури та мистецтва в державі, забезпечення сприятливих умов для розвитку інтелектуального та духовного потенціалу особистості і суспільства, широкого доступу громадян до національного культурного надбання, підтримки культурного розмаїття та інтеграції української культури у світовий культурний простір.

Мета

Розвиток співробітництва між державою, бізнесом і громадянським суспільством та створення сприятливих умов для результативного та ефективного інвестування в культуру, мистецтво та креативні індустрії.

Місія

Забезпечення прозорого ефективного діалогу між усіма зацікавленими сторонами (державна та інші представники, дотичні до створення культурного продукту) для досягнення стабільного результату у творенні культурного продукту, розвитку громадянського суспільства та інтернаціоналізації української культури.

Базис

Фонд, впроваджуючи нові механізми надання орієнтованої на результат конкурсної державної фінансової підтримки ініціатив у сфері культури та креативних індустрій, сприяє творенню розвиненої екосистеми культури та креативності в Україні, яка уможлиблює породження та розповсюдження в суспільстві нових сенсів та спільних цінностей, а також сприяє збереженню культурної спадщини та розвитку української культури в контексті актуальних світових тенденцій.

Стратегією УКФ на 2019-2021 роки визначено стратегічні цілі, а саме:

1. Підвищення інституційної та фінансової спроможності УКФ;
2. Сприяння творенню культурного продукту;
3. Підсилення ролі культури у розвитку суспільства;
4. Інтернаціоналізація української культури

Досягнення зазначених стратегічних цілей вже здійснюється за рахунок апробованої УКФ моделі надання на конкурсних засадах державної фінансової підтримки ініціатив у сфері культури, мистецтва та креативних індустрій, що включає, але не обмежується розробленою УКФ методологічною базою, нормативними документами, сформованими експертними радами, визначеним секторальним поділом та укомплектованим апаратом УКФ.

Усі вказані організаційні процеси підлягають постійному моніторингу на предмет покращення якості, вдосконалення та простоти розуміння і використання.

Основними фінансовими ресурсами для реалізації інституційних та конкурсних програм УКФ є кошти державного бюджету, обсяг яких щорічно визначається в Законі України про Державний бюджет України.

Водночас, Фонд усвідомлює, що в розвитку культури та креативних індустрій зацікавлена не лише Держава, а й культурні оператори, представники регіональних органів влади, бізнесу, митці, донори, представники неурядових організацій, члени громадянського суспільства, суб'єкти діяльності у сфері культури тощо.

Відповідно, одним із важливих напрямів діяльності УКФ протягом часу реалізації Стратегії УКФ 2019-2021 має бути залучення й інших ресурсів та джерел фінансування, що, окрім сприяння здійсненню основної діяльності УКФ, забезпечать досягнення поставлених цілей.

Реалізація Стратегії фандрайзингу

Процес залучення грошових коштів та інших ресурсів з метою сприяння здійсненню основної діяльності УКФ та забезпечення досягнення поставлених цілей визначається як **фандрейзинг**.

Стратегія фандрейзингу УКФ передбачає визначення ключових напрямів, можливостей, завдань, джерел та очікуваних результатів фінансування та визначення можливих механізмів, інструментів, встановлення порядку дій для ефективного функціонування цього напрямку діяльності УКФ.

Організація фандрейзингу передбачає мінімум, але не виключно:

- формування громадської думки на репутаційну підтримку УКФ;
- обґрунтування потреби в коштах і узгодження з інтересами потенційних фінансових донорів;
- вибір зручного інструменту фандрейзингу, який відповідає потребам та можливостям Фонду;
- пошук потенційних джерел фінансування, визначених Законом для УКФ;
- формування, підтримку і розвиток зв'язків із фінансовими донорами.

Відповідно до Розділу 4 Стаття 13 Закону України «Про Український культурний фонд», окрім коштів державного бюджету, джерелами формування коштів Українського культурного фонду є:

- добровільні внески фізичних і юридичних осіб, зокрема нерезидентів України;
- добровільні внески урядів, агентств та установ інших країн, міжнародних фінансових та інших організацій, у тому числі у формі цільових грантів;
- інші джерела, не заборонені законодавством України.

Такі кошти є власними надходженнями бюджетної установи, акумулюються на спеціальному рахунку УКФ, розподіляються за повною економічною класифікацією видатків бюджету та забезпечують виконання основних завдань УКФ та цієї Стратегії.

Основні джерела залучення додаткового фінансування:

- 1. Благодійництво** – добровільна особиста та/або майнова допомога, яка не передбачає одержання благодійником прибутку, а також сплати будь-якої винагороди або компенсації благодійнику від імені або за дорученням бенефіціара.
Розвиток культури є одним із напрямів благодійництва. Благодійність є важливою складовою частиною громадянського суспільства та вагомим сегментом життя кожної країни.
Законодавча база благодійництва та його основа закладена в Законі України «Про благодійну діяльність та благодійні організації».
- 2. Меценатство** – добровільна безкорислива діяльність фізичних осіб у матеріальній, фінансовій та іншій підтримці набувачів благодійної допомоги. Меценатство є важливим чинником підтримки культури, мистецтва, науки і освіти, розвитку творчого, духовного, інтелектуального потенціалу суспільства. Меценатська діяльність базується на відповідних положеннях Конституції України, Цивільного кодексу України, Закону України «Про благодійну діяльність та благодійні організації», інших нормативно-правових актів України, що регулюють меценатство та меценатську діяльність.
- 3. Спонсорство** – добровільна матеріальна, фінансова, організаційна та інша підтримка фізичними та юридичними особами будь-якої діяльності з метою популяризації виключно свого імені, найменування, свого знаку для товарів і послуг.
- 4. Підтримка міжнародних донорів** – це міжнародні організації, представництва міжнародних організацій в Україні, в місії яких передбачено надання фінансової допомоги на конкурсній основі у вигляді грантів, уряди інших країн, союзи країн, тощо.
- 5. Бізнес-янгели** – приватні інвестори, які мають бізнес досвід та вкладають свої особисті активи в розвиток культурно-мистецьких проектів.
- 6. Інші джерела, не заборонені законодавством України.**

При роботі з визначеними джерелами фінансування УКФ може виступати:

- **як отримувач гранту** – отримувати донорську підтримку з метою реалізації проектів задля зміцнення інституційної спроможності УКФ;
- **як бенефіціар** – набувач благодійної допомоги, що одержує допомогу від одного чи кількох благодійників для досягнення цілей, визначених Законом «Про благодійну діяльність та благодійні організації»;
- **як партнер** – спільна реалізація партнерської програми та/або координування донорської підтримки, в разі якщо місія та мета відповідають меті діяльності УКФ;
- **як спеціальний партнер** – при зверненні до УКФ спонсорів та благодійників, які мають намір передачі благодійної допомоги для підсилення реалізації проектів, підтриманих УКФ та подальший їх розвиток;
- **як оператор** – отримує фінансування та визначає цілі, програми, сектори, напрями, забезпечує оголошення та конкурсний відбір проектів, розподіляє кошти, здійснює моніторинг реалізації проектів та звітування перед джерелом та громадськістю.

Стратегічні цілі здійснення ефективної фандрейзингової діяльності

Стратегічна ціль 1

Розвиток інституційної спроможності УКФ

Оперативні цілі

Залучення
донорів до підтримки
діяльності УКФ

Впровадження
партнерських
програм

Ефективні
комунікації та
прозорість
діяльності УКФ

Стратегічна ціль 2

Розвиток культурних проектів

Оперативні цілі

Підвищення рівня інвестицій у культуру
через реалізацію інституційної програми
«Клуби бізнес янголів»

Промоція
благодійництва
та меценатства
у сфері культури

Підвищення рівня
інвестицій у культуру
через впровадження
партнерських програм

Застосування нових методів
з фандрейзингової діяльності

Завдання для реалізації Стратегії

Для досягнення визначених стратегічних цілей мають бути реалізовані оперативні цілі, відповідно до яких сформовані завдання для реалізації Стратегії:

- Розробка та постійне вдосконалення програм з фандрейзингу;
- Розробка внутрішньої політики, що регламентуватиме роботу, облік та звітність з фандрейзингу;
- Розробка та затвердження плану заходів на кожен рік у вигляді додатків до цієї Стратегії;
- Розвиток співпраці з українськими та міжнародними урядовими організаціями та благодійними фондами, міжнародними інституціями, громадськими організаціями та іншими профільними інституціями
- Забезпечення транспарентності;
- Запровадження збалансованої інформаційної політики та включення до культурного діалогу представників бізнесу, лідерів думок та представників громадянського суспільства;
- Робота з лідерами думок у сфері культурних індустрій з акцентом на фандрейзинг.

Інструменти реалізації Стратегії

Головними інструментами реалізації Стратегії є інституційні та партнерські програми, через які відбувається залучення інвестицій в український культурний простір:

- **“Клуби бізнес-янголів”** – інституційна програма УКФ, яка сприяє залученню в український культурний простір спонсорів, меценатів, інвесторів, бізнес-янголів та формуванню привабливого для зовнішніх інвестицій культурного продукту. УКФ працюватиме над створенням платформи для прозорої та стабільної комунікації між державними установами, представниками бізнес-середовища та громадянським суспільством.
- **“Культурна доброчинність”** – партнерська програма націлена на залучення благодійників та меценатів з метою популяризації доброчинності у сфері культури, підтримки культурного продукту, підвищення інвестиційної привабливості культурного середовища на регіональному, національному та міжнародному рівнях.
- **Creative accelerator** – партнерська програма, яка дає можливість творцям культурних проектів розвинути свої креативні ідеї, створити інвестиційно привабливий проект та залучити інвестора.
- Створення нових програм та використання інших методів та інструментів, які сприяють залученню інвестицій в український культурний простір.

Очікувані результати реалізації Стратегії

Однією зі стратегічних цілей УКФ, визначеною Стратегією УКФ 2019-2021, передбачається підвищення інституційної та фінансової спроможності УКФ в результаті досягнення якої, фонд має **відігравати провідну роль у залученні інвестицій у культуру**.

Залучення позабюджетних альтернативних джерел фінансування дасть можливість сприяти реалізації державної політики у сфері культури та мистецтв, розвитку сучасних напрямів культурної та мистецької діяльності, виробленню конкурентоспроможного культурного продукту, формуванню стійкого попиту на український культурний продукт серед широкого кола споживачів, що є основним завданням Українському культурному фонду.

Створення партнерства між державними установами, бізнес-середовищем та громадянським суспільством дасть можливість розбудувати та зміцнити екосистему культури та креативності в Україні.

Таким чином, успішне впровадження Стратегії фандрейзингу забезпечить стабільну підтримку культурних ініціатив, їхній подальший розвиток та додаткове зростання УКФ.

Процедура затвердження Стратегії та моніторинг її виконання

Стратегія залучення додаткових коштів Українським культурним фондом розроблена та базується на Стратегії УКФ 2019–2021, та, відповідно, вноситься на розгляд Наглядової Ради Фонду та затверджується на засідання Наглядової Ради Фонду аналогічно Стратегії УКФ 2019–2021.

Зміни до Стратегії залучення додаткових коштів Українським культурним фондом можуть вноситися за потребою, але не частіше 1 разу в квартал. При внесенні змін до Стратегії УКФ 2019-2021, що мають принциповий характер та стосуються фандрейзингу, внесення відповідних змін до цієї Стратегії є обов'язковим.

План реалізації цієї Стратегії затверджується Дирекцією УКФ на визначений період у вигляді додатку та передбачає конкретні кроки для досягнення її мети та цілей.

Моніторинг реалізації Стратегії здійснюється на основі виконання затвердженого плану імплементації Стратегії фандрейзингу. Оцінка ефективності реалізації Стратегії ґрунтуватиметься на результатах виконання оперативних цілей відповідно до визначених у плані індикаторів успішності досягнень.